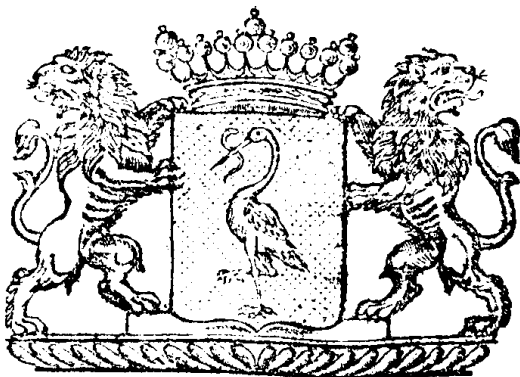

DAGBLAD VAN

Vrijdag,

'S GRAVENHAGE.

den 11 Februarij.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD 'S GRAVENHAGE brengen ter kennis van de ingezetenen, dat, ten gevolge van het bestaan van kenteekenen van kinderziekte binnen deze stad, voortaan en tot nadere kennisgeving, wekelijks, op Vrijdag, des middags van drie tot vier ure, in het loaal der Anatomie, in de Jufvrouw Idastraat, tot het toedienen van de koepokinenting zal gevaceerd worden; verwachtende Burgemeester en Wethouders, dat de beveiliging der kinderen *zonder eenige opoffering*, de ouders zal aansporen om, zoo voor hun kroost als voor de Maatschappij, van bovengemelde gelegenheid gebruik te maken.

'sGravenhage, den 9 Februarij 1831.

COPEs VAN CATTENBURCH.

Ter ordonnantie van dezelve,
B. VAN DER HAER.

D U I T S C H L A N D.

BERLYN, den 5 Februarij. Met berigten uit Petersburg heeft men alhier ontvangen de navolgende dagorder, welke de generaal *Diebitsch Sabkanskij*, den 15 Januarij, uit Grodno, aan het leger te velde heeft uitgevaardigd:

« De genade van onzen doorluchtigen beheerscher heeft mij voor de tweedemaal tot het opperbevel van het leger te velde geroepen. Mij blijmoedig verlatende op de hoede des Allerhoogsten in den rechtvaardigsten strijd, heb ik het vleijend bewijs des vertrouwens van onzen allergenaadigsten Heer eerbiedig aangenomen.

« Dappere krijgslieden! de hand des Almagtigen zal uwe pogingen zegenen. Eene ondervinding van dertig jaren, in uwe rijn verkregen, heeft mij geleerd, dat ik ten volle op u vertrouwen kan. Ik weet, dat een leidsman, die u lief heeft, die nimmer zijne pligten uit het oog verloor en u eenmaal als een voorbeeld van naauwgezette vervulling der krijgsman'spligten voorging, zich van uwe liefde en van uw vertrouwen verzekerd kan houden.

« Wij gaan eenen voor ons allen geheel nieuwen strijd aan, dien het trouwe Russische gemoed niet had kunnen vooruitzien; wij spelen heen om de hooswichten tot onderwerping te dwingen, die het Koninkrijk Polen tegen onzen aangeboden. Beheerscher in opstand gebragt hebben, tegen dien Vorst, die deze ondankbare verraders met weldaden als overluden, en nog kortelings aan velen van hen de grootmoedigste vergiffenis geschenken had. Deze opstandelingen zijn zelfs misdadig genoeg geweest, om het leven des doorluchtigen broeders van onzen Vorst te bedreigen, die vijftien jaren lang voor hen een weldoende aanvoerder en beschermmer was.

« De bajonet der Russen zal hun leeren, dat hun verraad even doelloos als misdadig is, en de Russische krijgslucht en dapperheid zullen op nieuw hunne ligtvaardigheid en hunne alles te buiten gaande losbandigheid tot de orde terugbrengen.

« Doch laat ons, terwijl wij met krachtige hand de opstandelingen straffen, die in hunne misdaad blijven volharden, niet vergeten, dat berouw en terugkeer tot het goede hen op nieuw tot onze broeders maakt, en dat de straf, zelfs van den hardnekkigsten misdadiger, zoodra die ontwapend is, niet aan iemand onzer, maar aan de wet toekomt.

« De vreedzame ingezetenen, die ons zonder vijandschap ontvangt, moet in ons niet alleen vrienden en verdedigers vinden, maar ook door ons gedrag overtuigd worden, dat wij kinderen van eenen grootmoedigen vader zijn, en dat wij, door zijne welwillendheid en meewarigheid beziel, bestemd zijn, om de zwakken tegen de zaamgezworenen te beschermen, welke hunne baatzuchtige bedoelingen en al hunne euvelheden onder het mom eener zoogenaamde vrijheid verbergen.

« De volken van het Oosten roemen het voorbeeldig gedrag der Russische krijgslieden, en de dankbaarheid onzer (Poolsche) medebroeders zal dien roem ook daar doer weergalmen.

« De krijgsman, die, den Russischen naam onwaardig, de eigenaardige deugden van ons volk niet betracht, zal in mij eenen onverbiddelijken regter vinden; maar gelukkig ben ik ook overtuigd, dat ik niemand der zondanigen in uwe rijn vinden zal.

« Zoo laat ons dan met een opgeruimd gemoed en een vast geloof den heiligen strijd voor Keizer en vaderland aangaan. De Almagtige God zal ons zegenen, en wij zullen aan de wereld op nieuw bewijzen, dat de Russische krijgslieden steeds bereid zijn, om met dapperheid en trouw den heiligen wil van hunnen geliefden Vorst te volbrengen, en dat zij noch aan buiten- noch aan binnenlandsche vijanden immer het geringste deel afstaan van datgene, wat ten koste van het Russische bloed door de overwinning verkregen is geworden.»

— Z. M. de Keizer heeft, bij eene ukase, de bijzondere statuten, welke in de Lithauwsche gouvernementen nog in werking waren, opgeheven, en bepaald, dat in dezelve het bestuur en de regterlijke magt op gelijken voet zal zijn ingerigt als in de gewesten van het binnenland des Rijks; met dien verstande echter, dat aan den adel, als tot dus verre en naar dezelfde voorschriften, het regt verblijft, om uit deszelfs midden de presidenten van de criminele en civile gerechtshoven te kiezen.

Aan de hoogeschool te Wilna hebben onderscheidene bevorderingen plaats gehad.

— De laatste berigten uit Warschau zijn van den 31 Januarij. De Poolsche rijksdag had den 29, met eene meerderheid van 85 tegen 13 stemmen eene wet vastgesteld, betrekkelijk de inrigting van het burgerlijk bestuur.

De voornaamste bepaling daarvan is, dat het opperste gezag in handen van eene commissie zal zijn, bestaande uit eenen voorzitter en vier leden.

Den 30 is deze commissie benoemd; zijnde de Vorst *Adam Czartorynski* tot voorzitter, en de heeren *Niemiejowski*, *Morawski*, *Barzykowski* en *Lelewel* tot leden verkozen. Deze samenstelling bevalt de heilige revolutionairen maar weinig. Zij worden alleen door den heer *Lelewel* in de commissie vertegenwoordigd.

De opperbevelhebber van het Poolse leger, Prins *Radziwill*, was den 30 naar de armee vertrokken.

Volgens de *Warschauer Staats Courant*, bevindt Z. K. H. de Grootvorst *Konstantyn* zich nog steeds te Grodno, en wordt den 6 Februarij in Bialystock verwacht. Generaal *Diebitsch* heeft den 17, bij Bielsk, eene divisie van het legercorps van generaal *Rosen*, en den 19, te Bialystock, drie regementen infanterie in oogenschouw genomen.

Van den 6. Als een nieuw bewijs dat de gematigde lieden in de vergadering der volksvertegenwoordigers te Warschau steeds de overhand hebben, wordt in een nader, meer uitgebreid verslag van de laatste beraadslagingen der Poolsche afgevaardigden, bijgebragt, dat dezelve eenparig een adres van eene zoogenaamde vaderlandsche vereeniging (club) van de hand hebben gewezen.

De Warschauwsche bladen behelzen thans den brief, dien de gewezen dictator, *Chlopicki*, aan Z. M. den Keizer *Nicolaas* heeft geschreven, waarin hij te kennen geeft, dat hij, voornamelijk om regeringloosheid te keer te gaan en de orde en rust te verzekeren, het bewind had op zich genomen; en waarin hij den Keizer smeekt, alle maatregelen van geweld, die tot bloedvergieting zouden aanleiding geven, te vermijden, maar veeleer gehoor te geven aan den wensch der Polen, het genot der constitutionele vrijheden, zoo door hen als door de bewoners van de vroeger met Rusland ingelijfde provincien; hetgeen, zoo als de dictator zeide, als geene concessie was aan te maken, en de Polen, naar hij niet onduidelijk te kennen geeft, wederom het bestuur van den weligen Vorst volkomen zou hebben doen erkennen.

FRANKFORT, den 7 Februarij. Bij een Koninklijk besluit van den 29 Januarij, worden de Beijersche standen tegen den 26 Februarij bijeengeroepen.

De heer *Mejeau*, kolonel à-la-suite, is den 28 te Munchen teruggekeerd van zijne reis naar Brussel en Parys, ten behoeve van den hertog *de Leuchtenberg*. Naar men zegt, heeft hij in een gehoor, dat hij bij Z. M. den Koning der Franschen gehad heeft, Hoogstdenzelven niet alleen volstrekt tegen de benoeming van den hertog, als Koning der Belgen, gestemd gevonden, maar Z. M. moet hem woordelijk gezegd hebben, dat Frankrijk nimmer zou toestaan, dat eenig lid van het geslacht van Napoleon immer den Belgischen troon zou beklimmen.

— De Beijersche *Staats Courant* bevat een uitvoerig besluit des Konings, waarin, overeenkomstig de grondwet en vroegere beschikkingen, bepaald wordt, dat alle dagbladen en tijdschriften, die zich, hetzij met binnenlandsche, hetzij met buitenlandsche staatsaangelegenheden en met de statistiek bezig houden, zonder onderscheid noch uitzondering, aan de censuur zullen onderworpen zijn.

F R A N K R I J K.

PARYS, den 4 Februarij. Z. M. heeft gisteren eenen kabinetsraad gehouden, welke twee uren geduurd heeft. Na den afloop van denzelven heeft de Koning, onder anderen, aan den generaal *Lafayette* en aan den graaf *de Celles* een bijzonder gehoor-verleend.

— De *Moniteur* behelst heden de over eenigen tijd aangekondigde ordonnantie, waarbij, tot nadere bepaling, de heer *de Saint Criz* tot president van den raad van koophandel wordt benoemd, en hem eene commissie wordt toegevoegd van zeven leden, bestaande uit de heeren: den graaf *Mollien* en den baron *Portal*, pairs; *Gautier*, *Duvergier de Hauranne* en *J. Lefebvre*, afgevaardigden; den baron *de Treville*, staatsraad en den heer *David*, die tevens secretaris is.

De benoeming van den heer *de Saint Criz*, vroeger een groot voorstander van het prohibitief stelsel, bevalt den warmen liberalen weinig.

— De kamer der afgevaardigden zet hare beraadslagingen voort over het ontwerp van wet nopens de gemeenteraden. De heilige liberalen verklaren zich inzonderheid tegen de bepaling dier wet, dat de gemeenten niet regtsreeks derzelver maires en adjunct-maires mogen verkiezen, maar deze door den Koning zullen worden benoemd, onder gehoudendheid, van dezelve uit de leden van den gemeenteraad te nemen. De gematigden, dat is, de meerderheid der kamer, vinden echter dat deze bepaling genoegzame waarborgen voor de vrijheden des volks aan den eenen, en voor de regten des Konings aan den anderen kant, oplevert.

— Het Poolsche comité, aan welks hoofd, gelijk men weet, de generaal *Lafayette* staat, heeft dezer dagen een beroep aan het Fransche volk gedaan, waarin hetzelfde wordt aangespoord, ten spoedigste en op de krachtigste wijze de Polen te ondersteunen. Deze aansporing schijnt niet zonder gevolg te zijn gebleven. De liberale bladen, zoo wel de gematigde als de meer heilige, maken ten minste uitvoerige lijsten publiek van de giften en aanbiddingen, die bij het comité, ten voordeele der Polen, zijn gedaan. Daaronder komen vrij aanzienlijke voor. Men schenkt niet alleen geld en benodigdheden; men biedt ook geheel ingeruste maatschappen aan. De deelneming in de Poolsche zaak schijnt bij de verschillende schakeringen der liberalen algemeen te zijn, en bij iedere

proclamatie of ieder manifest van de zijde van Rusland te klimmen. De Monarchalen, echter, laten niet na, de bemoeijingen der eerstgenoemden als eene volslagene tegenstrijdigheid met het beginsel van niet-tusschenkomst uit te krijten.

— De fondsen ter beurze waren heden, ten gevolge van de menigvuldige uitenclopende geruchten, zeer slaauw. De 3 per cent 60 fr. 90 c.; de 5 per cent 93 fr. 25 c.

N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE, den 10 Februarij. Morgen zullen van hier uitmarcheren ongeveer 70 grenadiers en 70 jagers, naar het leger.

— Men verzekert vrij stellig, dat er berigten uit Antwerpen zijn ontvangen, dat de hertog van Nemours voor de Belgische kroon zou bedanks hebben.

— Het bevestigt zich, dat er 15 officieren en 4 onderofficieren, die te Doornik onregtmatig gevangen werden gehouden, het middel gevonden hebben om te ontvlugten. Reeds zijn verscheidene derzelven over Frankrijk hier ter stede aangekomen.

— Wij hebben, eenigen tijd geleden, gezegd, dat er zich eene commissie te Amsterdam gevormd had ter inzameling van Schilderijen, Teekeningen en andere voorwerpen van Kunst, ten voordeele des Vaderlands, om daaruit vervolgens eene verloting te doen plaats hebben. Thans vernemen wij, dat eene dergelijke commissie zich te Nijmegen had gevormd, doch dat deze twee commissien zich verstaan en tot het bovengemelde doel vereenigd hebben.

Ten einde de zaak te bevorderen, zijn in eenige voornaame steden sub-commissien of correspondenten benoemd, om de vereenigde hoofdcommissie in het ontvangen van de in te zenden voorwerpen als anderszins behulpzaam te zijn; en zijn als zoodanige hier ter stede benoemd de kunst-schilders A. Schelfhout en H. van de Sande Bakhuizen, welke laatste zich in het bijzonder belast heeft met de ontvangst der bijdragen. Degeenen, derhalve, die zich mogten opgewekt gevoelen, om voorwerpen voor het bedoelde oogmerk te leveren, gelieven dezelve aan dien heer, wonende op de Nieuwe Haven, te doen toekomen.

— In de Staats-Courant van gisteren las men, omtrent het heldhaftig gedrag van den edelen en moedigen luitenant ter zee van Speyk, het navolgende:

« Wij haasten ons, door de mededeeling van het navolgende officiële rapport, verslag te doen van eene gebeurtenis, welke, hoezeer zij ons wegens het lot onzer heldhaftige landgenooten met droefheid vervult, echter, van eene andere zijde, reden geeft ons te verheffen op een voorbeeld van moed en vaderlandsliefde, hetwelk ons de daden onzer voorvaderen herinnert, en strekken zal om den nationalen geest, welke zich in het oude Nederland reeds zoo schoon heeft ontwikkeld, meer en meer kracht bij te zetten en te verhoogen.

Aan Z. Exc. den Directeur-Generaal voor de Marine,

Aan boord van Z. M. kanonneerboot n°. 6, Vlaamschhoofd, den 5 Februarij 1831.

Aan Uwe Excellentie heb ik de eer, de droevige maar glorieijke mededeeling te doen van het voorgevallene van dezen dag.

In den vroegen morgen de rivier zonder drijfjz zijnde, deed ik de divisie wederom haren post hervatten; de kanonneerboot n°. 2, onder bevel van den luitenant ter zee, 2de klasse J. C. J. van Speyk, naar Austruweel gestationneerd hebbende, was dezelve aldaar in goeden staat gekomen.

Eene harde noordwestelijke stormvlaag deed echter daarna dit vaartuig drijven, en niettegenstaande die officier de beste en geschikste pogingen in het werk stelde, om van den lager wal te blijven, geraakte hij evenwel door den aandrang van den wind daartegen aan de zijde der stad, even beneden het bassin, bij het zoogenaamde Waterbatterijje.

Van den beginne af aan zijne bewegingen gade hebbende geslagen, bespeurde ik thans, dat er eene groote hoeveelheid volks aldaar zich verzamelde, en het kwam mij voor, dat hij in zijne sloep het volk poogde te ontschepen. Alhoewel ik mij dadelijk derwaarts begaf, maakte echter de kracht van wind en stroom de aannadering voor hulpvaartuigen ondoenlijk. Spoedig daarop bespeurde ik, dat eene bende van het Antwerpsche gemeen zich van het vaartuig trachtte meester te maken, en aan boord van hetzelfde overgekomen zijnde, de *Hollandsche vlag omlaag rukte*; waarna onmiddellijk de uitbarsting mij het *springen der boot* en de vaste beradenheid van den commanderenden officier aantoonde; een maatregel, ongetwijfeld door dien jongen, braven bevelhebber genomen, toen hij zag dat geene andere redding hem van zijne laaghartige vijanden konde verlossen.

Het altoos bedaarde gedrag, de menigvuldige met beleid uitgevoerde bevelen, zijne mij bekende onverschrokkenheid, waarborgen mij, dat deze brave officier alleen in de hoogste noodzakelijkheid heeft kunnen overgaan tot het doen van dien gewigtigen stap, als het eenige redmiddel, om de aan hem vertrouwde kanonneerboot met eere uit des vijands handen te houden.

Volgens ingewonnen zijdelingsche berigten is mij bekend geworden, dat slechts de loods met drie matrozen dien heldendood ontkomen zijn, en zich thans in het hospitaal binnen Antwerpen moeten bevinden; gelyktijdig heb ik vernomen, dat de dood dier braven gewroken is, door het bloed hunner overweldigers, zijnde er vele van hen mede in de lucht gesprongen.

Hoe droevig dit voorval, op zich zelve beschouwd, ook moge zijn, twijfel ik geenszins, of Uwe Excellentie zal hierin de overtuiging vinden, dat de brave luitenant van Speyk met de meeste naauwgezetheid zijne pligten heeft volbragt en het zegel heeft gelegd op de decoratie, hem kortelings door Zijne Majesteit vereerd.

Als zijn onmiddellijke commandant rust op mij de verpligting, Uwe Excellentie de grootheid dezer edelmoedige verrigting kenbaar te maken, in de overtuiging, dat Uwe Excellentie in dit nooit te vergeten gedrag van eenen harer verdienstelijkste officieren dat deel zal nemen, dat hetzelfde naar waarheid verdient.

Alhoewel het Zijner Excellentie den luitenant-generaal baron Chassé, ten hoogste smart, dat op deze wijs aan het leven van dezen moedvollen officier en zoo vele meerdere braven een einde is gemaakt, en daarbij tevens een Zijner Majesteits vaartuigen is verloren gegaan, beschouwt Zijne Excellentie dat hierdoor, zonder twijfel, de vijand zal overtuigd zijn, dat 's Rijks marine niet verbaasd is van den ouden roem, welke dezelve steeds in het vader-

land, van eeuwen her, met zoo veel recht moogt genieten, en liever een eervollen dood verkiest, dan eene van schande verzelde mishandeling van het barbaarsch gepeupel.

De kapitein luitenant commandant,

(get.)

KOOPMAN.

« De marine betreurt hierdoor, voor de derdemaal, het verlies van een braaf jong officier, welke niet alleen door militairen moed en trouw, maar ook door personeel braaf karakter en gedrag de hoogste achting van een' leier waardig was.

« Waarom dan ook door den kapitein-luitenant ter zee Koopman, den volgenden dag dit alleziens treffend verlies van den officier en equipage der boot n°. 2, op eene plegtige wijs door het ter halver stok hijschen van vlaggen en wimpels, openlijk is bekend gemaakt; hebbende men het genoeg gehad, te zien, dat dit door verscheidene neutrale schepen, in het bassin liggende, gevolgd geworden.»

— Den 7 heeft de luitenant-generaal Chassé de navolgende dagorde uitgevaardigd aan Z. M. zee- en landmagt, voor en op de citadel van Antwerpen en onderhoorige sorten:

D A G O R D E R.

KRIJGSBROEDERS!

De dag van den 5 dezer heeft ons wederom een treffend bewijs opgeleverd, wat ware heldenmoed en onbevleete trouw aan Koning en Vaderland vermag: daar wij, integendeel, eene nieuwe proef van laagheid en wreedheid, welke men slechts bij de onbeschaafde volkeren verwachten kan, van onze vijanden ondervonden hebben.

De kanonneerboot n°. 2, gecommandeerd door den braven luitenant ter zee J. C. J. van Speyk, door den storm bij het bassin te Antwerpen tegen de kade gedreven zijnde, werd deze boot dadelijk door het graauw bestormd, hetwelk, op het dek gesprongen zijnde, de *Nederlandsche vlag* naar beneden rukte, terwijl anderen, op den wal staande, onder het laden hunner geweren, schreeuwden, de *Brabandsche vlag* daarvoor in de plaats te hijschen. De luitenant van Speyk zich overmand ziende, nam het *heldhaftig besluit*, het vuur in het kruid te steken, waardoor hij met vriend en vijand in de lucht sprong.

Hoezeer het verlies van dezen dapperen officier met zijne braven te bejammern is, geeft deze heldendaad echter aan Europa een bewijs, dat men den alouden roem van Nederlands vlag met nadruk weet te handhaven; terwijl onze vijanden zich verzekerd kunnen houden, dat, indien zij zich durven vermeten, een der oorlogsvaartuigen of het citadel aan te randen, hun hetzelfde lot te wachten staat; dat almede het geval zou zijn geweest met Z. M. korvet *de Komeet*, welke den 20 December jl. tegen de kaai bezet was, wanneer door den braven kapitein-luitenant ter zee Koopman reeds alles tot zoodanigen stap voorbereid was, toen die bodem gelukkig wederom op ruim water werd gebracht, en waarvan aan den vijandelijken bevelhebber op eene officiële wijs kennis is gegeven.

« De luisterrijke dood van den onvergetelijken luitenant van Speyk geeft hem eene plaats in de geschiedenis naast Claessens en Herman de Ruiter, en de late nakomelingschap zal zijn aandenken met erkentenis zegenen.

« Welaan dan, mijne krijgsmoeders! nemen wij het vaste voornemen, een voornemen, dat eed en plicht vervult, dat onze vijanden nimmer, dan op puinhoopen en op onze liken, over ons triomferen zullen; en laat altoos onze laatste uitroep zijn: *Leve de Koning!*»

De luitenant-generaal, commanderende het citadel van Antwerpen,

Baron CHASSÉ.

Het *Journal d'Anvers* geeft omtrent het in de lucht springen van de kanonneerboot n°. 2, het volgende verhaal, hetwelk daarom belangrijk is, dewijl daarin hulde wordt bewezen aan den heldenmoed van den dapperen van Speyk, en dewijl tevens daaruit blijkt, dat het geen Antwerpsch gemeen, maar *Belgische krijgslieden* geweest zijn, die, te midden van de wapenschorsing, een onzer vaartuigen, dat door storm aan lagerwal geraakt was, hebben willen bemagtigen, en de *Hollandsche vlag* beschimpen:

« Heden morgen ten 10 ure verspreidde eene buitengewone uitbarsting schrik in de geheele stad.

« Het slechte weder, dat hier sedert drie dagen heerscht, deed de kanonneerboot n°. 2 aan het drijven geraken, en wierp dezelve tegen den wal, bij de Kattendijksche werf en het fort St. Laurent. Het vaartuig stond onder bevel van den luitenant van Speyk, een jong officier van 18 of 20 jaren en van een' beproefden moed, en was bemand met 31 koppen.

« Gewapende manschappen van de vrijcorpsen, die de wacht bij de haven hadden, wierpen zich op de kanonneerboot, en wilden de vlag doen strijken; de jonge van Speyk weigerde zulks, en nu werd de vlag dadelijk door de aanvallers afgerukt. Hierop begaf deze jonge officier zich ijlings naar omlaag, en stak den brand in het kruid. Het vaartuig vloog terstond in de lucht en al wat op of omtrent hetzelfde was, werd het slagtoffer van den heldenmoed des jeugdigen bevelhebbers. Slechts twee van de manschappen der boot, de Vlissingsche loods van de *Velde* en de zeilmaker J. Poelman, zijn als door een wonder behouden gebleven. Het aantal gekwetsten is zeer groot.

« Wij hebben het verlies te betreuren van den kapitein Gregoire van het corps van de Gorter, welke laatste mede gekwetst is; van den luitenant Callier van het corps van Carpentier, dien men nog niet weder heeft gevonden; de jonge Carpentier is gevaarlijk gewond. Het aantal der dooden bedraagt 10, dat der gekwetsten 21.

« Het schijnt dat er 1500 ponden kruid aan boord waren, en dat aan alle schepen bevel was gegeven, om zich, in geval van nood, liever in de lucht te laten springen dan zich over te geven. De korvet *de Komeet*, aan welke, eenigen tijd geleden, bijna een dergelijk ongeval was overkomen, had 150,000 ponden kruid aan boord. Dit zou genoeg geweest zijn, om het grootste gedeelte onzer stad te verwoesten. De loods en de zeilmaker zijn door de zorg van onzen medeburger, den heer Ellerman, naar het hospitaal gebracht. Zoowel deze heer, als de heeren Kramp, Haenegraaff, Huisdonk en Dusart, vicaris van St. Paul, hebben zich door hunne hulpvaardigheid zeer verdienstelijk gemaakt.

« Er worden 12 man van de linietroepen vermist, die in de nabijheid van het tooneel der uitbarsting de wacht hadden.

« De stukken van het vaartuig en armen en beenen zijn in alle rig-

tingen en op een grooten afstand verspreid gevonden. Elf man zijn naar het militaire hospitaal gebragt, waarvan er 6 overleden en 5 nog in leven zijn. Van 18, die in het burgerlijk hospitaal gebragt zijn, zijn er 3 gestorven en nog 15 in leven. Velen dergenen, die terstond bij de uitbarsting zijn omgekomen, heeft men nog niet wedergevonden.

Daar wij ons moeten vergenoegen met de min of meer uiteenlopende berichten, welke men ons wegens de bijzonderheden van dit treurig ongeluk mededeelt, zoo zullen wij ons voor het tegenwoordige van alle oordeelverlating onthouden. In dit eerste oogenblik van verbittering zou het wellicht gevaarlijk zijn de geheele waarheid te zeggen. Deze gebeurtenis heeft onzen toestand nog moeilijker gemaakt, en indien de omstandigheden niet veranderen, dan schijnt het thans onmogelijk den vrede langer te bewaren."

In particuliere berichten wordt voorts nog omtrent deze treffende gebeurtenis gemeld, dat de kanonneerboot met den achtersteven tegen de steenen batterij is gesmeten geworden, zoo dat alle verdediging vruchteloos scheen, omdat van het geschut in die positie geen het minste gebruik kon gemaakt worden. Het was in zulk een toestand, en toen de boot door eene menigte Belgen overmand werd, en toen de Hollandsche vlag door hen werd nedergehaald, dat de brave van Speyk besloot, den brand in het kruid te steken, zich te dien einde naar omlaag begaf en dit voornemen zonder aarzelen ten uitvoer bragt. Een der scheepsjongens, hem op zijnen weg met de brandende lont in de hand ontmoetende, liep doodelijk verschrikt naar boven en riep: "o God! de commandant steekt het vuur in het kruid." waarop die jongen, de loods, en twee matrozen dadelijk over boord sprongen, en, ofschoon zwaar gekwetst, hun leven reddeden.

De verraderlijke aanval op de kanonneerboot en het springen van dezelve, ontstak de woede van de zeelieden op de overige schepen in hooge mate. In één oogenblik was alles zoo op de schepen als op de citadel in gereedheid tot het gevecht, en de officieren hadden de grootste moeite, om de zeelieden te verhinderen van terstond op de stad te schieten. Zoo één schot van de wal ware gevallen, zou Antwerpen, bij deze spanning der gemoederen, in een puinhoop verkeerd zijn.

Even als onze oorlogschepen, hebben de Engelsche, Fransche en Amerikaansche koopvaarders, tot teeken van rouw en als een bewijs van hulde aan den heldenmoed van van Speyk, de vlaggen ter halver stok laten waijen. Daarentegen hebben de Belgen de laagheid gehad, teekenen van vreugde daarover te bedrijven, loopende langs de kaden met witte vaandels, onder het gedurig geroep van: *leve de revolution, leve de Potter!*

De brave van Speyk, is te Amsterdam op den 14 Februarij 1802 geboren. Hij verloor vroegtijdig zijne ouders, en werd in het begin van 1813, in het Burgerweeshuis aldaar opgenomen. waar hij zich de achting en liefde van de Regenten verwierf. Met derzelver toestemming, trad hij in Februarij des jaars 1820, in dienst bij de Koninklijke marine, als stuurmansleerling. Daarbij doorliep hij de opvolgende rangen, tot dat hij, steeds door een onbesproken gedrag, door vlijt en toenemende kennis zich onderscheidende, den rang van tweeden luitenant bekwam en door Z. M. laatstelijk, wegens zijne dapperheid bij het bombardement van Antwerpen, tot Ridder der militaire Willemsorde is benoemd geworden.

Aan het verlangen van velen, dat de daad van dezen jongen Held op eene of andere wijs worde verceeuwigd, zal waarschijnlijk voldaan worden. Reeds is eene inschrijving in het genootschap *Doctrina et Amicitia te Amsterdam* geopend, om ter zijner gedachtenis eene erezuil in eene der kerken van die stad op te rigten, en het Bestuur van het verdienstelijke Collegie *Zeeuans-Hoop* heeft met datzelfde doel insgelijks eene lijst ter teekening in deszelfs gewone vergaderzaal nedergelegd. Bovendien is tot dat einde, ook hier ter stede eene inschrijving aangevangen alsmede ter verzorging van de nagelaten bloedverwanten en betrekkingen, welke in het lot van den jeugdigen held gedeeld hebben. (Zie hier onder.)

Overigens is door velen de wensch geuit, dat het Z. M. mogt behagen, een besluit te nemen, waarbij aan een van 's lands schepen de naam van van Speyk gegeven wordt, en waarbij bepaald wordt, dat van nu af aan altijd een der bodems van de Nederlandsche Marine dien naam zal dragen, opdat op deze wijs een gedenkteeken van den heldenmoed des onsterfelijken jongelings aan het zeewezen steeds voor oogen zij, en zijn naam tot aan de late nakomelingschap worde overgebragt.

Volgens bijzondere berichten uit Maastricht van den 5, wordt die vesting nog steeds van den regteroever der Maas door *Mellinet* bezet, en heeft zich ook weder een partij Belgische troepen op den linker Maas oever bij Sincernaas, Caberg en omstreken doen zien. Zelfs is een detachement van de bezetting, dat eenig hooi uit eene nabij gelegen boerderij ging halen, door de Belgen aangevallen.

Wegens den plaats gehad hebbenden brand te Maastricht, in de garnizoensbakkerij, kunnen wij melden, dat die niet, zoo als ons vroeger was opgegeven, in den nacht van den 1 op den 2, maar in den nacht van den 2 op den 3 dezer, en wel te middernacht, is ontstaan. Men was denzelven des morgens ten 5 ure meester. Bij onderzoek is het gebleken, dat eene zekere hoeveelheid hout, bij een der ovens gelegd om te droogen, in den brand is geraakt en dit aanleiding tot het ongeval heeft gegeven. De schade is intusschen niet zeer groot in vergelijking van hetgeen te wachten was, en een der ovens is behouden gebleven, waardoor men regelmatig in de dienst voor het garnizoen kan blijven voorzien.

Het corps mineurs en sappeurs heeft voornamelijk tot het blusschen van den brand medegewerkt, doch alle militairen die daaraan, met de burgers hebben deel genomen, hebben daarin uitgemunt.

De generaal *Dibbets* heeft daarover zijne tevredenheid bij dagorder aan de troepen en bij missive aan de stedelijke regering betuigd.

Bij een besluit van den 4 dezer van den heer van der Linden, lid en afgevaardigde van het provisionele gouvernement, is de stedelijke regering van Gent geschorst en is eene commissie van openbare veiligheid, uit elf leden bestaande, benoemd, aan welker hoofd zich bevindt de heer J. van den Hecke, en aan welke als secretarissen zijn toegevoegd de heeren *Lejeune* en *Hye-Schoutheer*. Den 5 is die commissie geïnstalleerd, doch het was nog onzeker, of alle leden de benoeming hadden aangenomen. Aan de inwoners is daarvan bij aanplakbiljetten kennis gegeven, boven welke met groote letters de woorden stonden: *de stad Gent is buiten de wet gesteld*. Volgens het genoemde besluit, hebben de buitengewone omstandigheden, waarin de stad verkeert, aanleiding tot dezen maatregel gegeven, en is zulks geschied tot handhaving en versterking der nieuwe

orde van zaken, en tot verijdeling der ontwerpen, die tegen die orde mogten beraamd worden.

Deze onverwachte maatregel heeft eene diepe verontwaardiging bij de ingezetenen van Gent verwekt, vooral, omdat bij de dwaze onderneming van *Grégoire* op den 2, de bevolking, volgens de openlijke getuigenis van den generaal *Duvivier* zelve, zich zeer rustig had gedragen en eenen goeden geest had aan den dag gelegd. Bijaldien zoodanig iets, zegt de *Messenger*, onder het voormalig gouvernement geschied ware, zou de oppositie, die nu de regering uitmaakt, niet om wettigen tegenstand hebben geroepen?

Welk opregt Vaderlandsch hart werd niet diep getroffen, maar tevens hoog opgewonden, bij het vernemen van de heldendaad, waarvan de Schelde op den 5 dezer getuige was? Door hevigen storm geteisterd en buiten alle mogelijkheid gebragt om de hem toevertrouwde gestrande bodem tegen den trouwloozen aanval te verdedigen, stelde de luitenant van Speyk het behoud van eer verre boven dat van het leven. Met bedaard overleg en met vaste beradenheid offerde hij zijn leven op, om 's Lands vlag voor schandelijke verguising te bewaren. Eere zij onze Zeemagt, wier oude roem door onze dappere tijdgenooten opgeluisterd wordt! Hulde zij den jeugdigen Held toegebragt, wiens roemrijk sneven den vijand eene zoo nadrukwekkende les, en aan onze krijgslieden een zoo schitterend voorbeeld van moed, van trouw en van eergevoel gaf! Doordrongen van deze in den tegenwoordigen toestand van het Vaderland, waarlijk troostrijke gevoelens, bewogen over het lot van de manschappen der kanonneerboot n°. 2, welke gekwetst zijn geworden, en van de wellicht hulpbehoevende naaste betrekkingen van hen, die met hunnen braven bevelhebber sneuvelden, besloten de ondergeteekenden hunne land- en stadgenooten uit te noodigen, om zich met hen te vereenigen, ten einde bij inschrijving in de eerste plaats zich aan te sluiten aan de *Amsterdamsche* inteekeuning tot oprigting van een eenvoudig gedenkteeken, ter eere van den moedvollen Ridder van Speyk, en tevens in de tweede plaats, het lot der gekwetsten en van de nabijvondende betrekkingen der gesneuvelde manschappen, zoo veel noodig en mogelijk, te verzachten. Overtuigd, dat hunne uitnoodiging aan den reeds opgerezen wensch van vele hunner land- en stadgenooten zal voldoen, stellen de ondergeteekenden zich voor, om zoodra de inschrijvingen eene zekere hoogte zullen hebben bereikt, eenige hunner 's Gravenhaagsche medeinschrijvers uit te noodigen, om met hen omtrent de uitvoering de noodige bepalingen te beraamen; waartoe zij zich van nu af aan met hunne Amsterdamsche vrienden in betrekking zullen stellen.

Alle giften, welke men, buiten inschrijving, hoe gering ook, zou willen bijdragen tot dit Vaderlandlievend oogmerk, zullen bij hen en aan het Bureau van het *Dagblad van 's Gravenhage*, waar tot dat einde eene Bus zal geplaatst zijn, ontvangen worden, en zij verzoeken allen, die in andere plaatsen tot hetzelfde doel zouden willen medewerken, om zich met Amsterdam of met hen in betrekking te stellen.

Zoo zal men in het Oude Nederland alle rangen en standen zien wedijveren om eene daad te vereeren, die den roem van dit geslacht aan de laatste nakomelingschap zal overbrengen.

's Gravenhage, den 9 Februarij 1831.

FABER VAN RIEMSDYK,
CANNEMAN,
E. B. VAN DEN BOSCH,
Kapitein-Luitenant ter Zee.

KONINKLIJKE NEDERDUITSCH SCHOUWBURG.

Op Vrijdag, den 11 Februarij 1831.

Een tweede voorstelling van ROZENDAAL, OF DE ONTMOETING, blijspel met zang (vaudeville), in één bedrijf, door J. H. Grave. Versierd met deszelfs toestel. Dit stukje is eene schets van de laatste gebeurtenissen in Noordbrabant. En zal versierd zijn met het *Wilhelmus van Nassouwen*, van den vermaarden dichter R. H. van Someren. Nooit alhier vertoond. Voorafgegaan van: FENELON, OF DE KAMERRIJKSCHE KLOOSTERLINGEN, treurspel in vijf bedrijven, naar het Fransch van *Chénier*, door P. J. Uyenbroek.

THÉÂTRE ROYAL.

Samedi, 12 Février 1831.

La seconde représentation de la reprise de: FERNAND-CORTEZ, ou LA CONQUÊTE DU MEXIQUE, tragédie-lyrique en trois actes et à spectacle, paroles de M. Jouy, musique de *Spontini*, décors nouveaux, peints par et sous la direction de M. B. J. van Hove. Le spectacle sera terminé par L'OUBLI, ou LA CHAMBRE NUPTIALE, vaudeville nouveau en un acte, par M. Paul Dupont.

* De DIRECTIE der MAATSCHAPPIJ van WAARBORG voor de NATIONALE MILITIE, in Zuidholland, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de Rekening en Verantwoording over het jaar, geëindigd ultimo November 1830, door de Commissie van toezigt is gedgekeurd, en gedurende veertien dagen, te beginnen met den 14 Februarij aanstaande, des voormiddags van tien tot twaalf uren, ter visie zal liggen ten huize van Mr. J. A. DRIELING, in de Wagenstraat, wijk S, n°. 60, in 's Gravenhage, en voorts, dat door gemelde Commissie op nieuw tot Directeur verkozen is de heer Mr. J. C. FABER VAN RIEMSDYK.

* M. M. POLAK, gedelegeerde van de 1ste klasse, benoemd door Zijne Excellentie den heer Staatsraad, Gouverneur van Zuidholland, wonende in het Noordeinde, wijk E, n°. 311, brengt, bij deze, ter kennis van het geëerde publiek, dat hij met de zansstaande 152de Koninklijke Nederlandsche Loterij, welke op Maandag, den 21 Februarij 1831, zal beginnen te trekken, verkoopt HEELE en GEDEELTEN van LOTEN, zoowel klassikaal, in koop, alsmede in huur, prijs courant. Bij denzelven wordt ook Generaal Contraboek gehouden.

